

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 9C/50/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117227985
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Jánošová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2019:6117227985.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica sudkyňou JUDr. Jarmilou Jánošovou v právnej veci žalobcu L. L., M.. XX. XX. XXXX, A. Q. U. XXX, XXX XX U., A.. Č.. F. Ú. Q. Q. - B., P. XX, XXX XX Q. Q. proti žalovaným 1/ Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, Sládkovičova 80, 974 05 Banská Bystrica, 2/ Riaditeľ ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová, U.. L.. D. B., Sládkovičova 80, 974 05 Banská Bystrica, o porušenie žalobcovho práva na súkromie v súvislosti s neumožnením návštevy blízkeho rodinného priateľa, takto

rozsahu.

rozhodol:

Súd žalobu žalobcu **z a m i e t a .**

Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ **m a j ú** nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa domáhal žalobou:

I. Určenia, že žalovaní 1/ a 2/ v súvislosti so zamietnutím jeho žiadosti o návštevu zo dňa 16. 07. 2017 neoprávnene zasiahli do jeho práv chránených článkom 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článku 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

II. Uloženia povinnosti žalovaným, aby upustili od neoprávnených zásahov do označených základných práv žalobcu.

III. Uloženie povinnosti žalovaným spoločne a nerozdielne zaplatiť mu náhradu nemajetkovej ujmy v sume 2 300,-- Eur.

2. Žalovaní žiadali žalobu v plnom rozsahu zamietnuť ako bezdôvodnú.

3. Súd vykonal dokazovanie žalobou, vyjadreniami strán, ich výpoveďou, žiadosťou o povolenie kontaktnej návštevy A. B. zo dňa 11. 12. 2016 a zo dňa 16. 07. 2017, stanoviskom pedagóga a ďalších osôb zo dňa 20. 07. 2017 a zistil tento skutkový stav:

4. Podľa tvrdenia žalobcu tento vykonáva trest odňatia slobody u žalovaného v 1/ rade. Dňa 16. 07. 2017 sa domáhal povolenia kontaktnej návštevy pre blízkeho rodinného priateľa A. B., Q. Ž.I. M. W., pričom žalovaný v 2/ rade jeho žiadosť neschválil, ani svoje rozhodnutie nezdôvodnil.

5. Poukázal na porušenie svojho práva na súkromie konaním žalovaného v zmysle článku 8 ods. 1, 2 a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor), článku 14 ods. 1, článku 17 ods. 1, 2 Medzinárodného paktu o občianskych právach, článku 1 ods. 1, 2, článku 2 ods. 2, článku 19 ods. 2, článku 46 ods. 1, článku 152 ods. 4, článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 1 až 3 odporúčaní Rec 2006 2 Výboru ministrov členským štátom o európskych väzenských pravidlách (EVP), články 24, 70 EVP, článok 51 Štandardov Európskeho výboru na zabránenie mučenia. Zároveň poukázal na článok 17 bodu 2 odporúčania Výboru ministrov CM/Rec 2007 a správu Výboru CPT pre vládu SR článok 112, podľa ktorých rozhodnutie o nariadení bezkontaktných návštev musí byť vždy dobre zdôvodnené a opodstatnené a musí sa zakladať na individuálnom posúdení potencionálneho rizika konkrétneho väzňa.

6. Ďalej poukázal aj na judikatúru Ústavného súdu SR a ESLP vo vzťahu ku garantovaným základným právam a slobodám ako aj článok 152 ods. 4 a 154c ods. 1 Ústavy SR, z ktorých vyplýva, že Dohovor a judikatúra k nemu sa vzťahujúca predstavujú pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväznú výkladovú smernicu.

7. ESLP, rovnako ako Ústavný súd SR, pri skúmaní dodržiavania práv vyplývajúcich z Dohovoru skúma otázku legality, legitimacy a proporcionality, t. j. či sa jedná o nevyhnutný zásah v demokratickej spoločnosti a či sú dané dôvody smerujúce k ospravedlneniu daného zásahu. ESLP vyžaduje, aby zásahy do záujmov podľa článku 8 Dohovoru vyplývali z rozhodovacieho procesu, ktorý je spravodlivý, pričom dotknuté osoby musia mať možnosť domôcť sa zodpovedajúcej nápravy.

8. Podľa žalobcu postup žalovaných, ktorí svojvoľne, opakovane a dlhodobo v rozpore s právnym poriadkom zasahujú do jeho právnej sféry, je šikanóznym. Prežitá citová úzkosť a psychické strádanie predstavujú objektívne nenapraviteľnú nemajetkovú ujmu, ktorú nemožno uspokojiť inak, ako priznaním spravodlivého finančného zadosťučinenia. Z týchto dôvodov žiadal aj v tejto časti žalobe vyhovieť.

9. Žalovaní 1/ a 2/ žiadali žalobu zamietnuť v plnom rozsahu ako bezdôvodnú. Zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody splnomocňuje riaditeľa ústavu rozhodnúť, či sa návšteva vykoná s priamym alebo nepriamym kontaktom. Nesúhlasné stanovisko s povolením návštevy kontaktným spôsobom nie je rozhodnutím podľa 8. časti citovaného zákona, ani rozhodnutím podľa všeobecného predpisu v správnom konaní. Jedná sa o rozhodnutie zákonom zmocnenej authority, ktoré vplýva na naplnenie účelu sledovaného výkonu trestu odňatia slobody a na nápravu odsúdeného.

10. Žiadosti žalobcu nebolo vyhovené na základe stanoviska pedagóga a vedúceho oddelenia výkonu trestu. Žalobca je zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia a to do špecializovaného oddielu s bezpečnostným režimom v zmysle § 81 zákona 475/2005 Z. z..

11. Ustanovenie § 24 ods. 4 zákona 475/2005 Z. z. nezakladá nárok odsúdeného na návštevu priamym kontaktom. Je na riaditeľovi ústavu v odôvodnených prípadoch rozhodnúť, či sa návšteva odsúdeného vykoná s priamym kontaktom alebo bez priameho kontaktu. Zákonodarcu teda ponechal rozhodnutie o forme návštevy na riaditeľa ústavu.

12. Z ustanovenia § 21 Ústavného poriadku vyplýva, že návšteva odsúdeného umiestneného v oddiele s bezpečnostným režimom sa vykonáva spravidla bez priameho kontaktu. Z uvedeného dôvodu nedošlo k porušeniu práva žalobcu v zmysle článku 8 bodu 1 Dohovoru a článku 13 ods. 2 Ústavy SR.

13. Poukázali tiež na účel trestu, ktorým sleduje spoločnosť aj resocializáciu odsúdeného. Na dosiahnutie tohto cieľa je jedným z prvkov motivačné pôsobenie na odsúdeného pri vytváraní podmienok na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život. Žalobca počas vykonávania trestu odňatia slobody nebol disciplinárne odmenený a potrestaný bol dvakrát. V tomto smere zaujal stanovisko k návštevám väzňov NS SR v rozhodnutí 3Sžo 140/2015 zo dňa 25. 05. 2016.

14. Čo sa týka nároku na nemajetkovú ujmu, tento v zmysle § 11 a § 13 O. z. predpokladá existenciu neoprávneného zásahu ako aj skutočnosti, že takýto zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na chránených osobnostných právach. Aby vznikol právny vzťah, obsahom ktorého je právo sa domáhať

náhrady nemajetkovej ujmy, musia byť splnené obe náležitosti a tiež musí byť preukázané, že takáto ujma v osobnosti spočíva v znížení dôstojnosti alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere.

15. U žalobcu ním popísané údajné porušenia práv nemôžu byť spôsobilé vyvolať u neho takúto ujmu, aby bolo potrebné ju kompenzovať vo forme finančného zadosťučinenia. Zároveň namietli požadovanú výšku nemajetkovej ujmy, keďže zo žaloby nie je zrejmé, ako dospel k jej vyčísleniu.

16. Európske väzenské pravidlá sú súborom odporúčacích noriem a nie sú pre členské štáty Rady Európy právne záväzné.

Vo vzťahu k odporúčaniam Rec 2006 2 Výboru ministrov poukázal aj na znenie článku 24.2, podľa ktorého komunikácia návštevy môže byť predmetom obmedzení z dôvodov tam uvedených.

17. Dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor v zmysle § 96 zákona 475/2005 Z. z., § 4 ods. 1 písm. b) a § 18 Zákona o prokuratúre č. 153/2001 Z. z. Odsúdený, ak namietá porušovanie svojich práv, má možnosť postupovať podľa § 36 a § 37 zákona 475/2005 Z. z. V zákone č. 4/2001 Z. z. je v 9. hlave upravený aj osobitný procesný postup vybavovania sťažností obvinených a odsúdených. Žalobca sa obrátil na Generálnu prokuratúru SR podaním zo dňa 16. 07. 2017 v predmetnej veci.

18. Žalobca vo svojej replike k vyjadreniu žalovaného uviedol, že žalovaní nepopreli rozhodujúce skutkové tvrdenia, a teda je potrebné ich považovať za nesporné. Opätovne poukázal na judikatúru ESĽP vo vzťahu k otázke legality, keď vnútroštátne právo musí poskytnúť právnu ochranu pred svojvoľným zásahom verejných orgánov do práv zaručených Dohovorom.

19. Zamietnutie žiadosti o návštevu nebolo v súlade so zákonom, lebo absentovalo zdôvodnenie tohto zamietnutia. Žalovaní neuviedli legitímny cieľ sledovaný touto právnou úpravou a nepreukázali, že takýto zásah bol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti.

Pokiaľ zo stanoviska pedagóga výkonu trestu, ktorý neodporučil vyhovieť jeho žiadosti vyplýva, že neuviedol žiadne dôvody upravené v § 24 ods. 3, na pojednávaní žalobca toto tvrdenie spochybnil. V žiadosti odkázal na dôvody, ktoré uviedol v predchádzajúcej žiadosti. Ďalej uviedol, že do bezpečnostného oddielu v zmysle v § 81 Zákona o výkone trestu bol umiestnený z preventívno-bezpečnostných dôvodov, pričom na takéto zaradenie nebol zákonný podklad.

Návšteva priateľa mu bola zamietnutá úplne a nerealizovala sa vôbec. Jeho rodina býva v U. Q., odkiaľ má horší prístup do miesta jeho výkonu trestu. V roku 2017 mali finančné problémy.

20. Žalovaní zotrvali na svojich prednesoch s poukazom na rozhodnutie NS SR 3Sžo 140/2015. Dôvody zamietnutia povolenia návštevy boli uvedené v priloženom stanovisku pedagóga kpt. Mgr. L. T.

Ich zástupca na pojednávaní uviedol, že vychádzali z obsahu žiadosti žalobcu, ktorý požadoval výslovne kontaktnú návštevu. Poukázal na komentár k § 24 Zákona o výkone trestu, keď žalobca neuviedol žiaden dôvod uvedený v § 24 ods. 3 citovaného zákona pre povolenie kontaktnej návštevy. Uviedol tiež, že rodina žalobcu tohto navštevovala v Leopoldove, čo je rovnaká vzdialenosť z miesta bydliska, t. j. z U. Q. ako do súčasného miesta výkonu trestu žalobcu do Q. Q..

21. Okresný súd viazaný právnym názorom krajského súdu v konaní vyjadrenom v uznesení 11Co/254/2018 - 89 považoval žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že zásahom žalovaných bolo porušené jeho právo na súkromie a ľudskú dôstojnosť za žalobu podanú v zmysle § 11 a nasledujúcich O. z. v spojení s článkom 8 Dohovoru, na ktorý žalobca odkazoval.

22. Porušenie práva na súkromie podľa tvrdenia žalobcu spočívalo v zamietnutí jeho žiadosti o kontaktnú návštevu zo dňa 16. 07. 2017, čím malo dôjsť k neoprávnenému zásahu do jeho práv chránených dohovorom.

23. Podľa § 11 O. z. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

24. Podľa § 13 ods. 1 O. z. fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

(2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

(3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

25. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

(2) Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

26. Súdna prax za neoprávnený zásah do osobnostných práv považuje taký zásah, ktorý nemá základ v zákonnej úprave, nesleduje legitímny cieľ a nedbá podstatu a zmysel obmedzovania základného práva a slobôd a nie je nevyhnutným a primeraným opatrením na dosiahnutie legitímneho cieľa (porovnaj aj nález Ústavného súdu SR II.ÚS 55/98, na ktorý odkazuje aj krajský súd).

27. Súd sa predovšetkým zaoberal spornou otázkou, či došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu konaním žalovaných.

28. Výkonu trestu odňatia slobody je upravený v zákone o výkone trestu odňatia slobody č. 475/2005 Z. z.

29. Podľa § 4 ods. 1 z. 475/2005 Z. z. počas výkonu trestu je odsúdený povinný podrobiť sa obmedzeniam tých základných práv a slobôd, ktorých výkon by bol v rozpore s účelom výkonu trestu alebo ktoré sa nemôžu vzhľadom na výkon trestu uplatniť. Odsúdený je obmedzený najmä v práve na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, slobode pohybu a pobytu, zachovaní listového tajomstva a tajomstva dopravovaných správ a iných písomností, v práve slobodnej voľby povolania a v práve na nakladanie s vecami osobnej potreby.

30. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. odsúdený má právo prijímať návštevu blízkych osôb v čase určenom riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru najmenej raz za kalendárny mesiac v trvaní dvoch hodín. Neuplatnené právo prijať návštevu blízkych osôb v čase určenom riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru zaniká. V odôvodnených prípadoch môže riaditeľ ústavu povoliť náhradný termín vykonania návštevy.

(3) V záujme plnenia programu zaobchádzania, z naliehavého rodinného alebo z iného závažného dôvodu môže riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru povoliť návštevu častejšie a aj inej osobe; návšteva inej osoby nesmie byť na úkor práva odsúdeného prijať návštevu blízkych osôb.

(4) Návšteva odsúdeného v ústave s minimálnym stupňom stráženia a v ústave so stredným stupňom stráženia sa vykonáva spravidla priamym kontaktom, návšteva odsúdeného zaradeného do ústavu s maximálnym stupňom stráženia sa vykonáva spravidla bez priameho kontaktu. Riaditeľ ústavu môže v odôvodnených prípadoch rozhodnúť, či sa návšteva odsúdeného vykoná s priamym kontaktom alebo bez priameho kontaktu.

31. Podľa § 81 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. do oddielu s bezpečnostným režimom sa umiestni

a) odsúdený, ktorý sústavne porušuje ústavný poriadok, odmieta plniť svoje povinnosti, pôsobí na ostatných odsúdených v rozpore s účelom výkonu trestu, ohrozuje bezpečnosť príslušníkov zboru, odsúdených alebo iných osôb, ušiel z výkonu trestu, o útek sa pokúsil alebo ho pripravoval,

b) odsúdený, proti ktorému sa vedie trestné stíhanie, je splnený dôvod väzby a súd rozhodol o primeranom uplatnení obmedzení podľa osobitného predpisu, 53)

c) odsúdený, ktorý svojim nezávládateľným agresívnym správaním ohrozuje svoj život, zdravie alebo život a zdravie iného,

(2) Do oddielu s bezpečnostným režimom možno umiestniť odsúdeného

a) za obzvlášť závažný zločin, ktorý vykonal ako člen organizovanej, zločineckej alebo teroristickej skupiny, a z preventívno-bezpečnostných dôvodov,

b) ktorý je navrhnutý na disciplinárne potrestanie pre porušenie ústavného poriadku, je podozrivý, že sa dopustil trestného činu, a je predpoklad, že by mohol zmariť riadne vyšetrenie vecí, bude v

svojej protiprávnej činnosti pokračovať, alebo ak boli voči nemu použité donucovacie prostriedky; takýto odsúdený môže byť umiestnený do oddielu na nevyhnutný čas, najviac však na 48 hodín.

(6) Vychádzky, návštevy a disciplinárne tresty sa vykonávajú oddelene od ostatných odsúdených.

32. Podľa § 21 ústavného poriadku žalovaného v 1/ rade vydaného na základe zmocnenia v § 41 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. návšteva odsúdeného umiestneného v oddiele s bezpečnostným režimom sa vykonáva spravidla bez priameho kontaktu.

33. V konaní nebolo sporné, že žalobca bol zaradený v oddiele s bezpečnostným režimom z preventívno - bezpečnostných dôvodov. Podľa § 21 Ústavného poriadku sa v takomto prípade návšteva odsúdeného vykonáva spravidla bez priameho kontaktu

34. Žalobca požiadal dňa 16. 07. 2017 o povolenie kontaktnej návštevy blízkeho rodinného priateľa A. B., Q. Ž. M. W.. V žiadosti odkázal na dôvody predchádzajúcich žiadostí zo dňa 11. 12. 2016 a 25. 04. 2017, ktorými žiadal o návštevu uvedenej osoby. Poukázal na tú skutočnosť, že je to viac ako 9 mesiacov, čo mu bolo znemožnené prijímať návštevy blízkych osôb z dôvodu jeho umiestnenia na výkon trestu ďaleko od domova, čo ťažko znáša a vníma ako nátlak zo strany žalovaného.

Ako dôvody pre vyhovieenie jeho žiadosti uviedol, že uvedená osoba (A. B.) vzhľadom na vzdialenosť jeho bydliska od ústavu nemá problém s dopravou.

35. V pripojenej predchádzajúcej žiadosti o kontaktnú návštevu tej istej osoby zo dňa 11. 12. 2016 argumentoval tým, že premiestnením do ústavu žalovaného došlo k faktickému znemožneniu jeho kontaktu s rodinou formou návštev kvôli vzdialenosti ich bydliska a charakteru ciest. Predtým vykonával trest na území ČR, kde mal všetky návštevy kontaktné a navštívil ho aj A. B.. Návšteva bez ľudského kontaktu pôsobí naňho ako aj na návštevy ponížujúco, preto ho nechcú ani blízki navštevovať iným spôsobom.

36. Je nesporné, že výkon trestu odňatia slobody je zásahom do subjektívnych práv odsúdeného, čo vyplýva zo samotnej povahy trestu odňatia slobody. Obmedzenie výkonu základných práv a slobôd je odôvodnené účelom a cieľom trestu odňatia slobody.

Je zrejmé, že zaradenie odsúdeného v rámci ústavu do oddelenia s vyšším stupňom stráženia prináša so sebou aj širšie obmedzenie jeho základných práv a slobôd.

37. Z ustanovenia § 24 zákona č. 475/2005 Z. z. vyplýva právo odsúdeného na prijatie návštev blízkych osôb, ktoré sú definované v ustanovení § 2 písm. d) . Pokiaľ tento kontakt nebol zo strany blízkych osôb žalobcu využitý, bolo to zo subjektívnych dôvodov na strane týchto osôb, nie žalovaného. Tvrdenie, že to bolo z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na ich strane, produkoval žalobca až na pojednávaní v priebehu tohto konania. Neuvedol ho vo svojich žiadostiach o realizovanie návštevy, ktoré pripojil k žalobe.

38. Len, ak si to vyžaduje program zaobchádzania, naliehavý rodinný alebo iný závažný dôvod (§ 24 ods. 3), je možné odsúdenému povoliť, aby ho navštívila aj iná ako blízka osoba.

Tieto dôvody sú výslovne uvedené v texte citovaného zákonného ustanovenia. Podmienky pre povolenie návštevy inej než blízkej osoby sú stanovené v tomto zákonnom ustanovení zrozumiteľne a predvídateľne, čo predstavuje dostatočnú záruku pred svojvoľnou aplikáciou.

39. Zároveň tieto dôvody uvedené ako podmienky pre umožnenie kontaktu s inou než blízkou osobou predstavujú aj preukázateľne legitímny cieľ, t. j. zabezpečiť kontakt s inými než blízkymi osobami, (prioritný pre zachovanie práva na rodinný život a súkromie), aj so širším okruhom osôb. Nie však z akéhokoľvek dôvodu, ale len z naliehavého rodinného alebo iného závažného dôvodu.

40. Dôvod „v záujme plnenia programu zaobchádzania“ je motivačným dôvodom súvisiacim s účelom trestu - resocializáciou odsúdeného.

Podľa tvrdenia žalovaného žalobca počas vykonávania trestu odňatia slobody nebol disciplinárne odmenený a potrestaný bol dvakrát. Toto tvrdenie žalobca nespochybnil.

41. Ako už bolo uvedené, v danom prípade nešlo o nárokovateľnú návštevu a bolo v diskrečnej právomoci riaditeľa ústavu rozhodnúť, či návštevu odsúdeného povolí a ak áno, či s priamym kontaktom

alebo bez priameho kontaktu ako výnimku z pravidla uvedeného v § 21 Ústavného poriadku. Zákom vymedzené dôvody mal povinnosť vo svojej žiadosti tvrdiť a preukázať žalobca.

42. Žalobca však žiadal výslovne len návštevu s priamym kontaktom, pričom argumentoval tým, že iný než priamy kontakt pôsobí na neho ako aj návštevníkov ponížujúco, čo je dôvodom prečo ho nenavštevujú. Nemal preto záujem o iný než priamy kontakt /rovnako ako v predchádzajúcej žiadosti/.

43. Ako to vyplýva aj z komentára k ustanoveniu § 24 ods. 4 zákona č.475/2005 Z. z., takýto kontakt sa povoľuje u iných než blízkych osôb najmä v prípade dôvodov vyplývajúcich zo zdravotného stavu, zásadných životných udalostí, dlhšieho pobytu v zahraničí a podobne, čo nebol daný prípad.

44. Súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia Ústavného súdu SR I.ÚS 429/2017 zo dňa 31. 08. 2017, ktorým bola odmietnutá sťažnosť žalobcu pre namietané porušenie základných práv postupom Generálnej prokuratúry SR pri rozhodovaní o zamietnutí jeho žiadosti o povolenie kontaktnej návštevy v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov zo dňa 02. 02. 2016.

45. Rovnako ako v tomto konaní žalobca ako sťažovateľ namietal, že rozhodnutie o zamietnutí jeho žiadosti o návštevu nie je odôvodnené a je objektívne nepreskúmateľné vo vzťahu k podmienkam legality a legitimity, pričom citoval judikatúru ESLP.

46. Ústavný súd poukazujúc na účel výkonu trestu definovaný v § 1a zákona 475/2005 Z. z. a jeho nástroj - program zaobchádzania, ktorý sa vypracováva pre každého odsúdeného v súlade s ustanovením § 15 citovaného zákona ako aj § 16 upravujúci formy a metódy zaobchádzania, v súvislosti so znením § 18 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva poriadok výkonu trestu odňatia slobody, mal za to, že schválenie návštevy formou priameho kontaktu nie je nárokom a v prípade žalobcu sa dokonca spravidla nevykonáva, ale povoľuje v závislosti od podmienok stanovených citovanými normami s prihliadnutím na stupeň stráženia a skupinu diferenciacie, v ktorých je odsúdený pre výkon trestu odňatia slobody zaradený ako aj na jeho správanie sa počas výkonu trestu, ktoré vypovedá o tom, akým spôsobom sa odsúdený zúčastňuje na pozitívnych zmenách svojej osobnosti a napĺňa sa cieľ individuálnej prevencie prostredníctvom výkonu trestu odňatia slobody.

47. Podľa názoru Ústavného súdu nebolo povinnosťou riaditeľa ústavu riadne zdôvodniť zamietnutie žiadosti o povolenie návštevy priamym kontaktom, nakoľko povolenie tejto formy návštevy je výnimkou zo stanoveného pravidla a zdôvodnenie je na mieste práve pri povolení opaku (viď bod 25 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

48. V danom prípade rovnako ako v prípade, ktorý bol predmetom preskúmania Ústavným súdom v citovanom rozhodnutí, bol žalobca zaradený so stredným stupňom stráženia do špecializovaného oddielu s bezpečnostným režimom.

49. Podľa § 193 CSP je súd viazaný nielen rozhodnutiami ESLP ale aj rozhodnutiami Ústavného súdu, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. ÚS v obdobnej veci samotného žalobcu preskúmal rozhodnutie a postup žalovaného nielen z hľadiska legality, ale aj legitimity a proporcionality a dospel k záveru, že sťažnosť žalobcu bola v danom prípade bezdôvodná.

50. Pokiaľ žalobca na pojednávaní poukazoval na rozhodnutie ESLP vo veci Piechowicz proti Poľsku, č. 20071/07, daný prípad sa týkal nie odsúdeného ale osoby držanej vo väzbe, u ktorej malo dôjsť k obmedzeniu návštevy družky a syna, t. j. osôb blízkych, po dobu viac než dvoch rokov. Takéto rozhodnutie nemôže byť podkladom pre odlišné posúdenie veci, než v citovanom rozhodnutí Ústavného súdu SR.

51. Okresný súd má za to, že ustanovením § 24 zákona č. 475/2005 Z. z. bol upravený taký rozsah a spôsob realizácie práva odsúdených osôb vo výkone trestu odňatia slobody pre kontakt s blízkymi a inými osobami prostredníctvom návštev, ktorý je odôvodnený účelom a cieľom trestu odňatia slobody.

52. Súd považoval aplikáciu tohto zákonného ustanovenia žalovanými v danom prípade za legitímnu, keď sledovala cieľ vychádzajúci z účelu trestu odňatia slobody a spĺňala test proporcionality medzi záujmom štátu a jednotlivca. Žalobca mohol požiadať o bezkontaktnú návštevu, ktorá by rovnako splnila

cieľ, keďže sa nejednalo o osobu blízku. Mal však záujem výlučne len o bezkontaktnú návštevu. V žiadosti neuviedol ani žiaden dôvod, ktorý by bolo možno subsumovať pod dôvody uvedené v ust. § 24 ods. 3., pričom v dobe žiadosti bol umiestnený v oddiele s bezpečnostným režimom z preventívno - bezpečnostných dôvodov.

53. Keďže zo strany žalovaných nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu v zmysle článku 8 Dohovoru, súd jeho návrh v plnom rozsahu zamietol ako bezdôvodný.

54. Čo sa týka porušenia práva žalobcu na odôvodnenie rozhodnutia v súvislosti s článkom 6 ods. 1 Dohovoru, nie každé rozhodnutie podlieha súdnemu prieskumu. Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 4Sžo/7/2016 uviedol, že rozhodnutie riaditeľa ústavu o povolení alebo nepovolení návštevy s osobným kontaktom nemožno považovať za rozhodnutie orgánu verejnej správy podliehajúcemu súdnemu prieskumu. Nad zákonnosťou takéhoto postupu dozerá príslušný prokurátor (viď. ustanovenie § 96 zák. č. 475/2005 Z. z.).

55. Postup podľa Zákona o prokuratúre možno považovať nie za realizáciu práva na súdnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 2 Ústavy SR, ale za realizáciu základného práva na inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR (rozhodnutie Ústavného súdu SR II.ÚS 225/2009).

56. Žalobca podal podnet z dôvodu nepovolenia predmetnej návštevy na Generálnu prokuratúru SR v zmysle ustanovenia § 31 ods. 2 zák. č. 153/2001 Z. z, ktorá tento považovala za neopodstatnený

57. Podľa ustanovenia § 194 ods. 2 CSP súd má prihliadať na prejudiciálnu otázku, ktorá bola rozhodnutá iným orgánom verejnej moci, ktorý má právomoc o nej rozhodovať, t. j. rozhodnutie, či postup žalovaného o povolení alebo nepovolení kontaktnej návštevy žalobcovi inej než blízkej osoby bol v súlade so zákonom.

Toto ustanovenie vychádza z požiadavky, aby orgány verejnej moci rozhodovali o rovnakých otázkach zásadne rovnako.

58. Vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade bolo preukázané, že tento konal v rámci zákonnej úpravy citovaného ustanovenia § 24 ods. 1, 3, 4 zákona č. 475/2005 Z. z., keď zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by rozhodnutie o povolení alebo nepovolení návštevy inej než blízkej osoby bolo potrebné vydávať rozhodnutie s odôvodnením.

Vo vzťahu k zákonnosti tohto postupu súd vychádzal z rozhodnutia o sťažnosti žalobcu Generálnej prokuratúry SR v súvislosti so znením ust. § 194 ods. 2 CSP.

Ako už bolo uvedené pod bodom 60 tohto rozhodnutia, súd považoval aplikáciu tohto zákonného ustanovenia žalovaným za legitímnu, spĺňajúcu aj požiadavku proporcionality vychádzajúcu z účelu trestu odňatia slobody a odôvodnenú existujúcimi okolnosťami na strane žalobcu.

59. Čo sa týka vecnej pasívnej legitímácie žalovaného v 2.rade, podľa § 1 písm. b) zákona č. 4/2001 Z. z, zbor väzenskej a justičnej stráže (ďalej len "zbor") je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy na úseku výkonu trestu odňatia slobody.

60. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 4/2001 Z. z. zbor v rámci svojej pôsobnosti zabezpečuje výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody.

61. Na čele ústavu stojí riaditeľ, ktorý štatutárnym orgánom ústavu a ktorý zodpovedá za to, aby sa trest odňatia slobody vykonával v súlade so zákonom a naplňal sa účel výkonu trestu odňatia slobody (§ 3 ods. 2).

62. Podľa § 20 ods. 2 O. z. za právnickú osobu môžu robiť právne úkony aj iní jej pracovníci alebo členovia, pokiaľ je to určené vo vnútorných predpisoch právnickej osoby alebo je to vzhľadom na ich pracovné zaradenie obvyklé. Ak tieto osoby prekročia svoje oprávnenie, vznikajú práva a povinnosti právnickej osobe, len pokiaľ sa právny úkon týka predmetu činnosti právnickej osoby a len vtedy, ak ide o prekročenie, o ktorom druhý účastník nemohol vedieť.

63. V danom prípade nebolo tvrdené, ani preukázané, že by žalovaný v 2/ rade, riaditeľ žalovaného v 1/ rade ako právnickej osoby, pri rozhodovaní o povolení kontaktnej návštevy žalobcu prekročil svoje oprávnenie. Z uvedených dôvodov žalobu voči nemu súd považoval za bezdôvodnú.

64. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalovaným 1/ a 2/ súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Banská Bystrica.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a musí byť podpísané. Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto ho urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- i) právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písmenách a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok).